

КОЛЕДА И БЪЛГАРИТЕ В ПЕКИН

Теодора Йонкова

CHRISTMAS AND THE BULGARIANS IN BEIJING

Teodora Yonkova

Abstract: *This work aims to briefly describe how different members of the Bulgarian community in Beijing, China, celebrate Christmas or rather Christmas Eve. First it portrays how Chinese people celebrate the holiday and the meaning they put behind it. The article is based on interviews and talks with Bulgarians, living in Beijing for different periods of time.*

Keywords: *Christmas, Christmas Eve, Bulgarian community, traditions, customs, festive food.*

Милиони хора по света избират да емигрират, да живеят и да работят в друга страна. Мнозина са и българите, избрали този път, като често по една или друга причина те не се завръщат в родината за празниците. Данните за това колко са българските мигранти в чужбина варират и точният им брой остава неясен.

Тук накратко ще разгледаме как нашите сънародници в Пекин празнуват Коледа, като първо уточним какво е Коледа за китайците и нейното възприемане в Китай.

Фигура 1. Коледна украса пред търговски център

Според статията на Ли Ли и Шън Дзие „Анализ на приемането на Коледа в Китай“ (圣诞节在中国的接受特点分析), религиозните китайски граждани са изключително малък процент – само 10 % от 200 души празнуват Коледа по религиозни убеждения. Тези хора обикновено отбелязват празника по западен (католически) модел с литургия, пеене на коледни песни и представления. За останалите 90 % Коледа е просто празник, който дава повод за събиране с приятели в ресторант, кино, караоке бар и пр., а пищната украса по улиците и търговските центрове е просто декорация, лишена от символизма, който различните християнски култури влагат в нея.

Друга особеност на Коледа в Китай е неговата силна комерсиализация. Постепенно през годините празникът се нарежда на трето място след Пролетния фестивал и Златната седмица¹ по приходи от продажби. Намаленията на коледните покупки започват от края на месец ноември и продължават до края на месец декември. В Китай купуването на коледни подаръци не е толкова разпространено като в западните християнски държави, затова много често местните хора купуват стоки, които са набелязани много преди това, на изгодна цена и с добро качество.

Фигура 2. Коледна украса

¹ Златната седмица в Китай е период от 7 почивни дни, които се дават за 1 октомври – Националният празник на Китай, или за Пролетния фестивал.

За разлика от западния християнски модел на празнуване, Китайската Коледа има силно изразен светски характер и не се отбелязва семейно, което е напълно разбираемо. Китай не е християнска държава и в нейната култура са вкоренени други традиции, ценности и обичаи, обвързани с хилядолетното ѝ минало. А в последните години се наблюдава дори едно отдръпване от традиционните китайски духовни ценности и преследване на материалното, особено от по-младите поколения. Може би тази промяна допринася до известна степен и за навлизането на Коледа като празник, просто като още един повод за празнуване, социализиране и забавления, към които китайците се стремят все повече.

За християнския свят Коледа е един от най-светлите празници, с който се отбелязва раждането на Исус Христос. Това е семеен празник, богат на разнообразни традиции и обичаи в различните страни по света. За българите е най-важно отбелязването на навечерието на празника – Бъдни вечер, когато цялото семейство се събира за празничната вечеря. Според православния канон в България единственото изискване към тази вечеря е храната да бъде постна, като в различните региони тя е придружена и от други разнообразни обичаи, поверия и ритуали. Например броят и видът на ястията трябва да е нечетен, питката да е с пара, трапезата да се прекади и т. н.

Поради естеството на ежедневието в Китай и в частност в Пекин, празнуването на Бъдни вечер и Коледа понякога е затруднено, тъй като 24 и 25 декември не са почивни дни и често са делнични и работни. А това не винаги позволява отбелязването на двата празника по християнския календар. Друг важен фактор са огромните разстояния в Пекин, на които българите живеят един от друг. Често се налага пътуване с метро или такси, което отнема близо час, а понякога и повече.

След проведени разговори и интервюта с българи в Китай, бихме могли да ги разделим в три групи, в зависимост от начина, по който те празнуват или не празнуват Бъдни вечер и Коледа, а и други традиционни български празници.

Една част от интервюираните не празнуват изобщо или не така, както в България. Причините за това са различни, например други религиозни убеждения, решение да се отиде на почивка и др. При разговор с един от респондентите, той сподели, че от дългото пребиваване в Китай вече е изгубил навика да празнува и по редица други причини.

Друга част от българите празнуват Коледа, а не Бъдни вечер, като съответно спазват традицията, която не налага постните ястия. Отбелязването на празника често е съпътствано с украсяването на дома с елха, лампички, разменяне на подаръци. Обикновено се излиза на вечеря с

Фигура 3. Бъдни вечер 2017 г.

тесен кръг приятели, който не винаги е съставен изцяло от българи. Понякога близки приятели си гостуват, правят си вечеря и така празникът преминава.

При третата част от българите, с които са проведени разговори, Бъдни вечер се отбелязва всяка година. Това ежегодно празнуване обикновено се наблюдава при семейства и други българи, които живеят в Пекин от дълги години, както и при семействата на дипломатите от посолството. Празнува се в семеен кръг или се организира по-голямо събиране на българи, в това число и семейства. При семействата обикновено домакинята приготвя ястията за трапезата, а при събиранията всеки от поканените приготвя едно или повече от ястията, или носи нещо друго за общата трапеза – плодове, алкохол и др. Пече се питка с пара, правят се лозови сарми, пълнени чушки, ошав, плодове и т. н. Закупуването на продукти за приготвянето на ястията не представлява проблем, или лесно се намира вариант, с който да се заменят. Например в Пекин е сравнително трудно да се намерят сурови варива, както се продават на нашите родни пазари, но лесно се намират консервирани боб, леща и други. Интересно е да се отбележи, че много малка част, всъщност само двама от респондентите разказват, че прекаждат с тамян трапезата на празника, като обикновено го поръчват онлайн, а при липсата му едното семейство използва благо-

вонни пръчици, каквито се използват и в будистките храмове. Обикновено има коледна елха и украса, а на следващия ден – Коледа, се дават подаръци на децата.

Заслужава да се отбележи, че ежегодно се организира коледно тържество в училището към Посолството на Република България в Пекин, КНР. Училището се посещава от деца на различна възраст, които са с един или двама родители – българи. За тържеството децата подготвят кратко представление, а след него се раздават подаръци и има почерпка, за която родителите приготвят или купуват различни неща.

По този начин на фона на повлияната от Запада и силно комерсиализирана Коледа в Китай и Пекин, по-голямата част от българите в общността не са забравили традициите на празника и корените си и затова се стремят да ги запазят и предадат на децата си, доколкото това е възможно в обстановката на бурно развиващия се Пекин и забързаното ежедневие.

Фигура 4. Коледно тържество в българското посолство, 2017 г.

БИБЛИОГРАФИЯ***Интервюта:***

28 интервюта, проведени с българи, които живеят в Пекин

Електронен източник:

李, 盛 2012, 李莉, 盛婕。圣诞节在中国的接受特点分析。Journal of Xianning University。湖北工业大学语言文化传播系, 湖北武汉。http://www.cnki.net

Стоилкова, Анна 2016: Бъдни вечер – традиции, вярвания и обичаи.

<http://viasport.bg/19217-%D0%91%D1%8A%D0%B4%D0%BD%D0%B8-%D0%B2%D0%B5%D1%87%D0%B5%D1%80--%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%B8--%D0%B2%D1%8F%D1%80%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%B8-%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D1%87%D0%B0%D0%B8.html#>